

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Høring over betænkningen ”Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet” (nr. 1551/2015)

Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget) har nu afsluttet sit arbejde og afleveret sin betænkning til minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, Manu Sareen.

Magtanvendelse over for børn og unge er en yderst svær balancegang mellem hensynet til muligheden for at yde barnet eller den unge beskyttelse og omsorg og hensynet til barnets eller den unges integritet og selvbestemmelsesret. Regeringen ønsker derfor at sende udvalgets betænkning i en bred høring med henblik på at have det bedst mulige beslutningsgrundlag, når der skal tages stilling til den politiske opfølgning på magtanvendelsesområdet.

Magtanvendelsesudvalget har haft en bred sammensætning og har bestået af praktikere og eksperter fra bl.a. Institut for Menneskerettigheder, Plejefamiliernes Landsforening, LOS, Socialpædagogernes Landsforbund, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Børnerådet, Børns Vilkår, Københavns Universitet m.fl.

Magtanvendelsesudvalget blev nedsat i juni 2013 og har haft til opgave at afklare de etiske, juridiske, og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for børn og unge i døgntilbud, på opholdssteder og i plejefamilier.

Samtidig skulle udvalget beskrive udfordringerne i relation til brug af magt og komme med forslag til, hvordan et kommende regelsæt kan udformes. Opgaven for udvalget var bl.a. at afbalancere hensynet til børn og unges oplevelse af, at der foretages grænseoverskridende foranstaltninger i form af f.eks. begrænsninger i adgangen til at kommunikere ved hjælp af computer eller mobiltelefon, og de ansvarlige institutioners legitime interesse i, både af ordensmæssig, pædagogisk og sikkerhedsmæssig karakter, at fastsætte sådanne restriktioner.

Formålet med reglerne om magtanvendelse er at beskytte anbragte børn og unge mod unødvendig magtanvendelse. Udgangspunktet for den indsats, der gives efter serviceloven på børne- og ungeområdet, er, at indsatsen skal ske med respekt for barnets eller den unges integritet og selvbestemmelse. Reglerne beskriver således, i hvilke situationer der undtagelsesvist må anvendes magt. Magtanvendelse over for børn og unge anbragt på opholdssteder, åbne døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner og sikrede døgninstitutioner må som udgangspunkt kun ske, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand.

Grænsedragningen mellem, hvad der er absolut påkrævet og ikke absolut påkrævet, kan imidlertid være svær at fastslå, og det forvaltes samtidig meget

uensartet i de enkelte tilbud til børn og unge. Samtidig viser erfaringer fra bl.a. Folketingets Ombudsmands inspektionsbesøg på en række socialpædagogiske opholdssteder, at magtanvendelsesreglerne på børne- og ungeområdet fremstår uklare.

Til brug for udvalgets arbejde har et konsulentfirma gennemført en kortlægning af praksis for magtanvendelse over for anbragte børn og unge. Kortlægningen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på anbringelsesinstitutioner og plejefamilier, fokusgrupper med deltagelse af medarbejdere fra anbringelsesinstitutioner samt kvalitative interviews med kommunale myndigheder og faglige eksperter på området. Kortlægningen omfatter bl.a. omfanget, karakteren og opfattelsen af fysisk magtanvendelse på døgninstitutioner, opholdssteder og i plejefamilier. Kortlægningen viser bl.a., at der af og til blandt medarbejderne på anbringelsesstederne opleves behov for – af hensyn til at kunne yde den fornødne omsorg for barnet eller den unge – at få yderligere indgrebsmuligheder, end hvad reglerne giver mulighed for i dag. Samtidig viser kortlægningen, at flere medarbejdere på de forskellige typer anbringelsessteder oplever, at det er svært at håndtere reglerne, og at der er behov for en tydeliggørelse af, hvornår der kan anvendes magt over for et barn eller en ung.

Diskussioner i udvalget har vist, at der kan være behov for at styrke bevidstheden om børns og unges rettigheder. Det er således udvalgets opfattelse, at børns og unges rettigheder ikke fremgår tilstrækkelig tydeligt af de gældende regler om magtanvendelse, hvilket medfører, at der er risiko for, at børns og unges rettigheder kan blive tilsidesat i praksis. På denne baggrund vurderer udvalget, at der i lovgivningen med fordel også kan være fokus på børns og unges rettigheder og ikke – som i dag – kun på hvilke indgreb i rettighederne, der skal være hjemmel til at foretage.

Ministeriet skal anmode om bemærkninger til betænkningen **senest den 19. maj 2015**. Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til scf@sm.dk og sthi@sm.dk med kopi til boern@sm.dk.

Spørgsmål om denne høring kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Sarah Franzmann Berthelsen